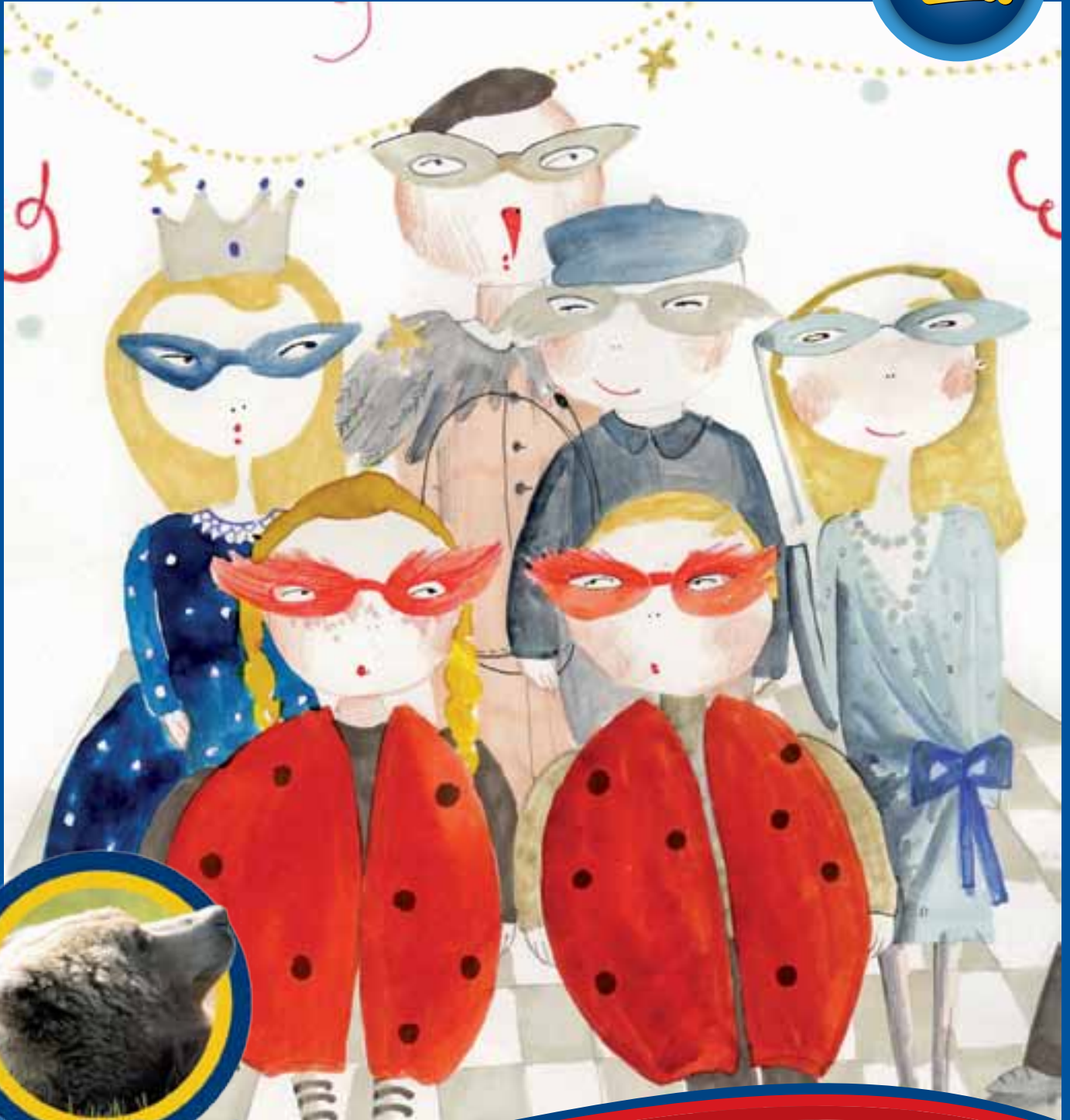

2011. FEBRUÁR • LV. ÉVFOLYAM • 618. SZÁM

NAPSUGÁR

GYERMEKIRODALMI LAP

2.

POSZTER

FARSANG VAN • MEDVELESEN • CSILLAGOK KÖZÖTT • ALBISON SZÜLETTEM

Farsang van!

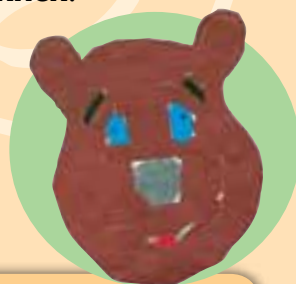
Popcornt egyél ropogva,
ne szotyolát szotyolva.
Mert a popcorn csudajó,
tévénézős, ropogó!

Hogyha popcornt ráfogatsz,
semmiben se válogatsz –
sem ebben, sem pedig abban,
mint a költő örök tyúkja
válogat a kendermagban!

Demény Péter

- A pattogatott kukoricát fodros taréja miatt kakasnak is hívják. Próbáld ki, milyen jól perdül Demény Péter verse, ha popcorn helyett kakast mondasz. Így dédike is jobban megérti. A jelmezhez igazi kakast vagy papírgalacsinokat varrj, ragassz egy rossz pulóverre, sapkára.
- Egy fénykép, három ötlet, melyet a **székelykeresztúri Firtos Flórián** küldött el szerkesztőségünknek.

Rémmesékben élek én,
Senkitől se félek,
Fogam éles, mint a kés,
Megharaplak – véged!
Szárnyam nincs, de repülök,
Mindenhol ott vagyok,
Féljetelek, mert vért iszom,
Én a vámpír vagyok!

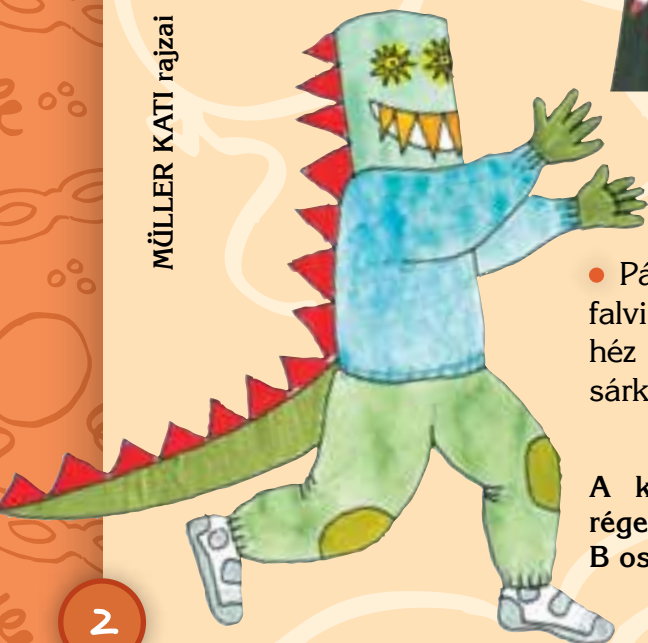
Kardom éles, karom erős,
Eszem, mint a borotva,
Király uramat szolgálom,
Amíg az erőmből futja.
Csatát vívok, lovagolok,
Az igazságot védem,
Nemes szívű lovag vagyok,
A becsület a létem.

- Páncélos lovagok az illyefalvi Napsugár-táborban. Nehéz a kard, de a kartonfejű sárkányt talán legyőzzük vele.

A kollázs-maszkok a szászrégeni A. Maior Gimnázium IV. B osztályának munkái.

MÜLLER KATI rajzai

• Aranyosgyéresen Kerekes Laura tanító néni osztályában mindenki új „bőrbe” bújt – a karnevál kedvéért.

Lakatlan sziget az otthonom,
A tengert járom kalózhajón.
Aranyat, ezüstöt rabolok,
Mindenkit lekaszabolok.
Faládám ha teleszedem,
Rumos hordóm csapra verem,
Halálfejem meglelgetem.
Balás Éva három jelmezverse

Nézd csak ezt a hosszú nyakat,
ennél aztán nincs magasabb!
Kedve szottyan falevéltre?
Felnyúl a fa tetejébe!

Majtényi Erik

Nagy állat az oroszlán,
sárga, mint a borostyán,
s lám, a nyaka körébe
terítve a sörénye.

Majtényi Erik

• A sepsiszentgyörgyi Váradi József Iskolában Gász Ilona tanító néni tavalyi IV. osztálya újrahasznosítható anyagokból készített jelmezeket.

Volt egyszer egy tengerész (6.)

Elindult hát a kapitány, le a hídról, a még szunnyadó platánok alatt, s beledőlt a nagy ködbe.

A köd leginkább egy olyan elefánt volt, aminek se füle, se farka, se ormánya, se lába, nehéz szürkesség, amibe jól bele lehetett dőlni.

A kapitány még sosem látott elefántot, így hát a nehéz szürkességről a tenger jutott eszébe, a hajója, a matrózai, kedvenc virágmintás horgonya, a veszélyes hullámok s a veszélyesebb tengeri szörnyek.

Ahogy eszébe jutottak a tengeri szörnyek, félni kezdett a sötétben, hát égre dobta a halászhálót, leemelve onnan a Holdat, tartotta, mint egy fénylő léggömböt, és így már jól látta a világot.

Azt is jól látta, sőt orra hegyén érezte, hogy nagy cseppekben hullani kezd az eső, kapkodta a lábát, beszaladt az első kapualjba, s hát egy sötét toronyfélemben találta magát.

TOMOS TÜNDE rajzai

– Hú-huuuhh! – csapódott ki a torony leg-tetején levő szoba ajtaján valaki. – Jól megijesztettek, mi? Gyere, gyere be! Bogozd a Hold kötelét a kapucsengőhöz – hadonászott egy hosszú távcsővel ez a valaki, aki egy csillagász volt. – Nézd a bolygóimat, nézd, felrajzoltam az eget, az ég csillagait ide a padlóra, járok köztük, hol a Jupiterre lépek, hol a Neptunuszra, mit szólsz, és ide-rajzoltam a Tejutat is, az ágyamtól a hűtőszekrényig tart, a tejesdobozig. Az az én saját Tejutam, azon járok. Na, mit szólsz?

A kapitány nem szólt semmit, szédült, forgott vele a világ, az egész Naprendszer.

– Jól van, kedves csillagász, jól van. És széked van, mondd? Leülnék egy csöppet, majd sietek tovább, ha elállt az eső. Egy narancsszínű halat keresek.

– Ó, hát ide, ide ülj – billentett meg lábával egy félhold alakú hintaszéket a csillagász.

A kapitány himbálózott, s himbálózásában azt látta, hogy valami narancssárgán villan a kamra polcán, épp úgy, mint Narancshal.

– Váóóó – lendült ki a hintaszékből, odarohant a kamrapolchoz, két kézre markolta a befőttesüveget, és ugrált-ugrált:

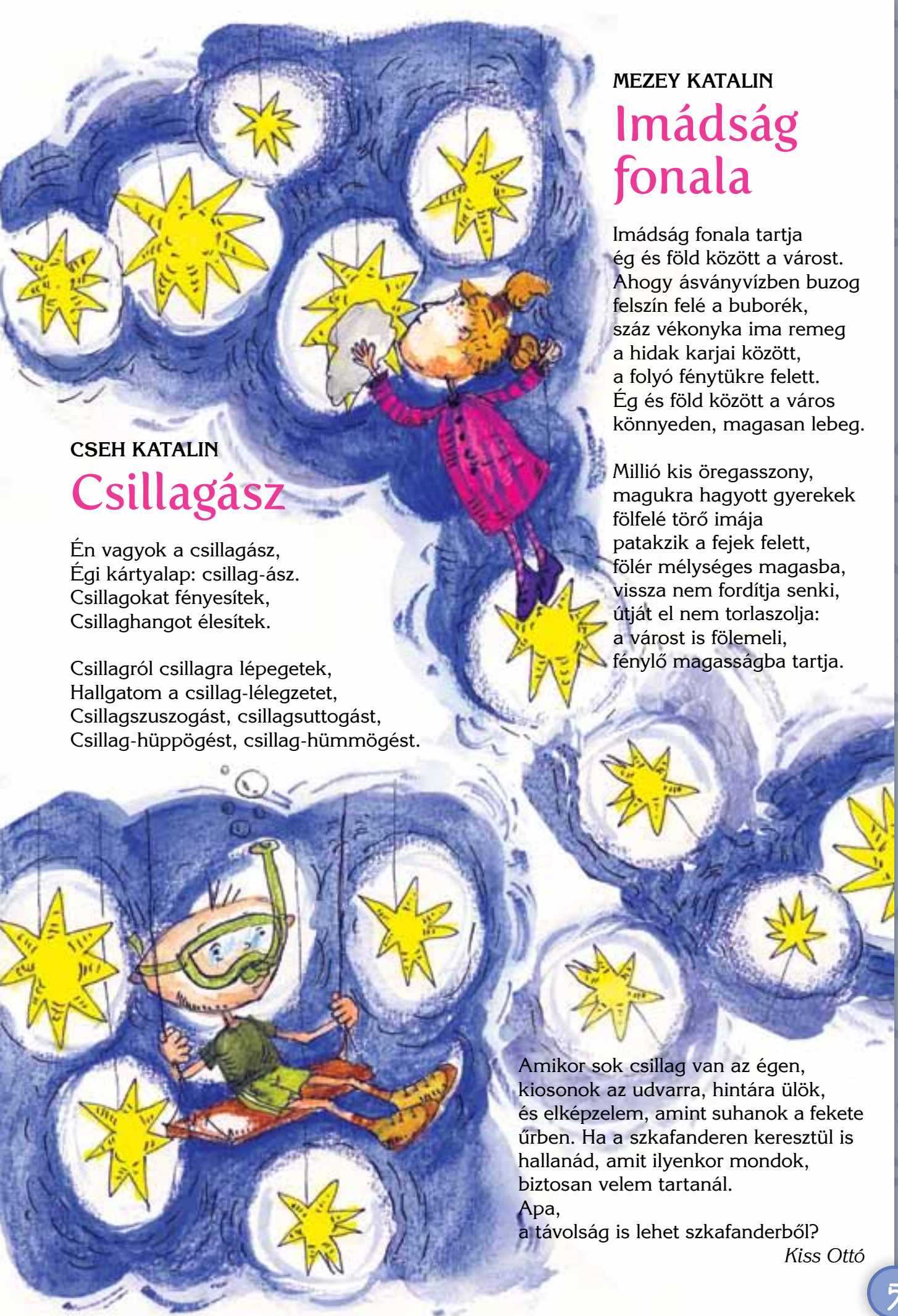
– Megvan! Megtaláltam Narancshalat! – kiáltotta boldogan.

– Mi az, hogy: megvan, megtaláltad? És ki az a Narancshal? Ez az én barackkompótom, gyorsan tedd vissza a polcra! Csak akkor bontom meg, amikor jön a Mikulás, vagy ha csillagászgyűlésbe megyek. Pé-nész nő rá, ha ugrálsz vele, na, gyorsan engeddd el! – kiáltozott a csillagász.

A kapitány elengedte a befőttesüveget, az meg krrrsloptty, a földre esett, széttrött.

– Ó, te bamba – ennyit mondott a csillagász, és szedegetni kezdte a szétgurult barackokat, akik még nemrég kompótok voltak.

Egy barackot a zsebébe, egy barackot a szájába szedegetett a csillagász, a kapitány pedig segített neki, a végén megölelték egymást, jobbról is, balról is, vigyázva, hogy a zsebükbe tett barackok ki ne lappanjanak.

MEZEY KATALIN

Imádság fonala

Imádság fonala tartja
ég és föld között a várost.
Ahogy ásványvízben buzog
felszín felé a buborék,
száz vékonyka ima remeg
a hidak karjai között,
a folyó fénytükre felett.
Ég és föld között a város
könnyeden, magasan lebeg.

Millió kis öregasszony,
magukra hagyott gyerekek
fölfelé törő imája
patakszik a fejek felett,
föler mélységes magasba,
vissza nem fordítja senki,
útját el nem torlaszolja:
a várost is fölemeli,
fénylő magasságba tartja.

CSEH KATALIN

Csillagász

Én vagyok a csillagász,
Égi kártyalap: csillag-ász.
Csillagokat fényesítek,
Csillaghangot élesítek.

Csillagról csillagra lépegetek,
Hallgatom a csillag-lélegzetet,
Csillagszuszogást, csillagsuttogást,
Csillag-hüppögést, csillag-hümmögést.

Amikor sok csillag van az égen,
kiosonok az udvarra, hintára ülök,
és elképzelem, amint suhanok a fekete
űrben. Ha a szkafanderem keresztül is
hallanád, amit ilyenkor mondok,
biztosan velem tartanál.

Apa,
a távolság is lehet szkafanderből?

Kiss Ottó

Mesterségem címere

Csillagász

belőlük olvasta ki a világ rendjét, jövődjét a csillagjós, velük mérte az időt az első naptárkészítő. Egykor a csillagok törvényei szerint tájolta templomát és házait, végezte munkáját és ülte ünnepeit a közösség. Ha csillagász leszel, ősi és modern, szigorúan pontos és megfejthetetlenül titokzatos tudományt választasz hivatásul.

Melyik mese-regény hőse érkezett a Földre egy apró bolygóról?

- A csillagászat (görögül **asztronómia**) megpróbálja feltérképezni a világűrt, a csillagok és bolygók rendszerét, nagyságukat, összetételüket, pályájukat. Bonyolult műszerekkel fényképez, mér, megfigyel, mintát vesz, felhasználja a fizika, a matematika, a kémia eredményeit. A kozmosz észlelhető, anyagi oldalát kutatja, kitagadta és lenézi hajdani testvértudományát, a **csillagjóslást (asztrológiát)**, amely a világegyetemet mozgató szellemi erőkre,

az égi rend és a földi események összefüggésére figyel.

- Ma mostohatestvérek, de együtt születtek. A kezdetekkor a **csillagász tudós, jós és pap volt egy személyben**. 5000 évvel ezelőtt, a legősibb **sumér** városokban a lépcsős, teraszos, piramis alakú **zikkuratok templomok és csillagvizsgálók** is voltak. A legnagyobb közülük, melyet a Biblia Bábel tornyaként emleget, Babilonban épült 80 millió téglából.

Hét emelete a hét bolygót jelképezte, arany és kék zománcsal bevont legfelső szentélye nem ostromolta az eget, hanem Isten tiszteletét és a csillagok megfigyelését szolgálta. A sumér csillagászok tudományát az ékírásos agyagtáblák máig megőrizték.

- Fejlett csillagászati ismereteken alapult az **ókori Egyiptom** piramis-építészete, Nílus-szabályozása, öntözéses földművelése és naptárírása is.

• A magyar táltosok is ismerték a csillagképeket, pályájuk törvényeit. Erre vall a világfa csillag-koronája, **Szent Koronánk égbolt-kupolája**, alakja és arányai, de ősi mondáink, imáink egész sora is. A Tejút eleink számára a Lelkek, a Hadak útja volt. Tudásuk pontosságáról csak annyit, hogy a **Korona keresztje** nem ütéstől görbült el, eleve ferdének készült: elhajlása azonos a Föld-tengely dőlés-szögével.

• A kínaiak több ezer év megfigyeléseit őrző **jóskönyvekbe** foglalták a csillagjegyek

és a földi teremtmények természetét, kapcsolatát, de feljegyezték a jelentős csillagászati eseményeket, üstökösöket, nap- és holdfogyatkozásokat is.

• Csak találgatjuk, honnan származhatnak Közép-Amerika ősi kultúrnépeinek, főleg a **majáknak** döbbenetes csillagászati ismeretei. Pontos naptáruk volt, a föld és az égbolt történetének oly régi eseményeit tartották számon, mint például egy **Kr.e. 3379-ben lejátszódott napfogyatkozás**. A Földet gömbnek, a világmindenséget végtelennek tekintették. Csillagvizsgálóik a zikkuratokhoz hasonló **lépcsős piramisok** voltak.

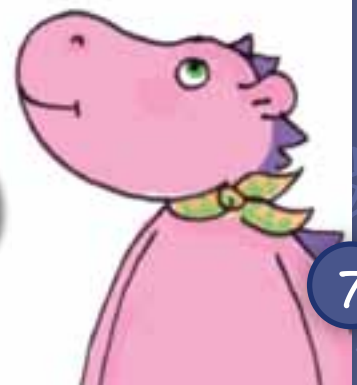
• A földkerekségen több építmény, út-és jelrendszer keletkezése titok a mai ember számára, mert a miénknél fejlettebb csillagászati, mérnöki ismeretekről vallanak. Ilyen az 5000 éves angliai **Stonhenge**, mely **kelta körtemplom és csillagfigyelő** lehetett.

• A **görög** Arisztarkhosz Kr.e. 300 körül szögmérés és mértani okoskodás alapján rájött arra, hogy a Nap sokkal nagyobb mint a Föld, ezért a Napnak kell a központban állnia. Mégis **Ptolemaiosz** elmélete vált uralkodóvá, mely szerint a **Föld áll a középpontban**, és az égitestek körülötte keringenek.

Melyik égboltunk egyetlen mozdulatlan csillaga?

• A **perzsa csillagászok** ilyen mérőműszert, asztrolábiumot használva írták le az égitestek mozgását.

• Ptolemaiosz után több mint ezer évnek kellett eltelnie, hogy **Kopernikusz** elmélete ismét a **Napot** „tegye” a **középpontba**. Az ő felismerését **Kepler** fejlesztette tovább, pontosabban leírva a bolygók pályáját.

• Ugyanekkor **Galileo Galilei** **feltalálta a távcsövet**, mellyel megfigyelte a Hold hegyeit, a Vénuszt, a Marsot, a Tejút csillagait. Szembeszállt a Föld mozdulatlanságát hirdető hivatalos, egyházi tanítással, üldözték, megvakult, mégis kitartott felismerése mellett: *Eppur si muove.* – *És mégis mozog a Föld.* Neki lett igaza.

Mi a lelke minden távcsőnek?

• Még tragikusabb a sorsa **Gior-dano Brunonak**, akit az inkvizíció máglyahalálra ítélt azért, mert a világ végtelenségét, több naprendszer és a Földön kívül más lakott bolygók létezését vallotta.

• **Sir Isaac Newton** a **tömegvonzás** (gravitáció) felfedezésével magyarázatot kapott a bolygók mozgásának addig megoldatlan kérdéseire. Ő készítette elsőként **tükrös távcsövet**.

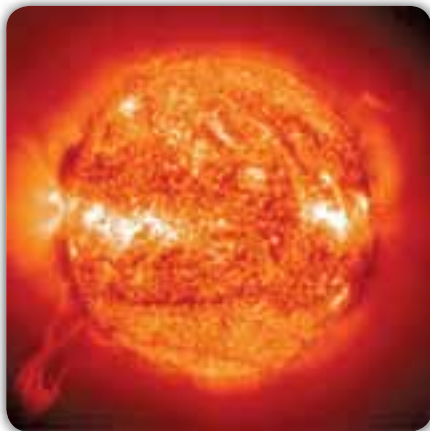
• 1706-ban **Edmund Halley** elsőként számította ki a később róla elnevezett üstökös pályáját, és későbbi visszatértének időpontját.

• **Hell Miksa**, magyar jezsuita szerzetes a világon elsőként adott ki csillagászati évkönyvet. Egerben, Budán, Gyulafehérváron csillagvizsgálót létesített. 1769-ben **elsőként határozta meg a Nap és a Föld távolságát**. Az eredményt kortársai gyanakodva fogadták, de számítása később helyesnek bizonyult.

• 1781-ben **William Herschel** 7 méter hosszú, 1 méter vastag távcsövével **felfedezte az Űránuszt**, a Föld addig ismeretlen bolygóját, és felismerte, hogy a **Nap sem mozdulatlan**, így nem lehet a világegyetem közép-pontja.

• A XX. században derült ki, hogy a Tejút egy csillagrendszer, melynek a mi naprendszerünk csupán parányi része, hogy léteznek fekete lyukak, neutroncsillagok, hogy az Ősrobbanás előtt a Világegyetem térfogata nagyon kicsiny volt, és azóta tágul.

• Az égi mérnökök közül mi magyarok büszkék lehetünk a Kennedy elnök által kitüntetett Kármán Tódorra, akiről a Holdon és a Marson krátert neveztek el, valamint Izsák

Imrére, akinek a nevét viseli az 1546-os számú kisbolygó és a Hold egyik krátere. A mindössze 36 évet élt Izsák Imre 26 500 műholdmérés alapján 50 évvel ezelőtt elsőként bizonyította, hogy Földünk nem gömb, hanem szabálytalan ellipszis alakú.

• Napjaink csillagászai részterületekre szakosodva műholdak, antennák, radarok, sugár-, rádió-, röntgen-, mikrohullámú, optikai távcsövek segítségével egyre távolabbra jutnak a csillagvilág kutatásában. Ám a végtelen űrben mindig marad új felfedeznivaló számodra is.

Ha csillagász leszel, tanulj, kutass, de vigyázz, hogy emberi tudásod gőgje soha ne takarja el a naprendszerekben és parányi atomokban egyaránt ott mosolygó Teremtőt, aki mindezt megalkotta, és bölcsen várja, hogy megérts valamit szándékából. Ne állj a pusztító tudás szolgálatába. Néha hagyd a távcsövet, és nézz fel szabad szemmel a föléd hajló csillagos mennyboltra. Picinek érzed magad, de nem vagy egyedül. Szíved, mint a József Attiláé: *Kis teste hangtalan vacog, köréje gyűlnek szelíden, s nézik, nézik a csillagok.*

Zsigmond Emese

Gyűjtsd össze minél több csillag vagy csillagkép magyar nevét.

BENCZE MIHÁLY

Korai alpinizmus

A csernátfalusi Hermány utca mindig tele volt gyerekekkel. Minden családnak két-három gyermeke volt, csak én voltam egyedül. Ez fáj nekem, hisz a nagy szelet zsíroskenyérrel csak én ültem mindig egyedül a kapu tetején, a szomszédságban pedig sok gyerek

kötéltáncolt, és nevetgélt egy-egy nagy karéj zsíroskenyérrel a kapuk tetején.

Télen, a hóihar és a fagy mindig közelebb hozta a gyermekeket. Együtt korcsolyáztunk, együtt szánkóztunk, együtt építettük az örök hóvárakat. A közös játék velem is feledtette, hogy nincs testvérem.

Harmadik osztályos voltam. Épp egyik barátom macskáját nyúztuk, téptük, amikor megjelent a szomszéd kutyája, és a macska ijedében felszaladt a csűrünkre. Ezzel nem is volt gond, csak nem akart lejönni. Télen korán sötétedik, a macskát a barátomnak haza kellett vinnie. Én, a segítőkész barát, erre fogtam magam, macskaügyességgel felmásztam a havas csűr tetejére, ölbe vettem az ijedt cicát, és lehoztam ámuló gazdájának.

Hóstettem mindenki elismerését váltotta ki. Én meg arra jöttem rá, hogy milyen könnyű a csűrre felmászni. Egyik felén felmásztam, a másikon lecsúsztam. Kedvet kapott a többi gyerek is. Kész csúszdát csináltunk a csűr tetőn.

A dínomdánom addig tartott, amíg az egyik szomszéd észre nem vette, és nem szólt édesapámnak, aki a nyaktörő mutat-

CSEH KATALIN

A szülőkről

Anyukám és apukám is jót akarnak nekem. Mindig ezt hangoztatják. Csak az a baj, hogy ami számukra jót jelent, az nekem nem mindig jó. És fordítva is így van. Hogy kinek van igaza, csak akkor fog kiderülni, amikor én is felnőtt leszek. De lehet, hogy még akkor sem, mert szülők és gyermekek között sohasem lehet egyetértés, túl nagy a korkülönbség közöttük.

ványért nem megdicsért, hanem jól kiporolta a nadrágomat.

Tavaszig csend is volt, inkább hóvárakat építettünk, és hógolyóztunk vidáman.

Egy tavaszi vasárnapon az ünneplőruhám-mal belecsúsztam a pocsolyába, és már dühösen jött felém édesanyám, én meg tudtam, hogy egy-két taslival nem úszom meg. Futás fel a kertre, onnan a csűrre.

Mikor édesapám hazajött a templomból, furcsa látvány fogadta. A drága fiacskája fent csücsült a csűr tetején, lent meg a felesége kérlelte, hogy jöjjön le szépen, mert nem veri meg.

Szüleim többszöri ígéretére végül lejöttem, és csakugyan nem kaptam ki. Ez a további években is jó módszernek bizonyult a verés elkerülésére.

Így lettem én korai alpinista...

LÁSZLÓ NOÉMI

Ünneplő

Vannak ünneplő ruhák, azok szerintük szépek, mert azokban egészen ember formám van, pedig megesz a méreg, annyira merev, szoros, idétlen, és nem szabad benne szaladni, kúszni, mászni, mert elesel, fiam, elszakad, poros lesz, nem lehet csak úgy kirázni, viselkedj szépen egyszer te is, nem leszel rosszul tőle, hányszor mondom, a falhoz ne dörgölőzz, nincs pénzem lépten-nyomon egy ünneplőre, hiába mondom, hogy nem kell lakkcipő, inggallér, selyem, bársony, hogy évnýtő-évszáró díszünnepségen az egész rokonság szem-szájat tátson rám, bámuljon lagziban, színházban, szüreti bálon, hogy kínosan teljen Húsvét, Karácsony, egyszer az összes nagybecsű rongyot szemeteszsákba gyömöszölöm, és éjfél után az utcán felejem, akarom mondani ablakomból a járdára ejtem.

BALÁZS IMRE JÓZSEF

A mexikói seriffhelyettes

A mexikói seriffhelyettes néha felteszi a lábát az asztalra.
A mexikói seriff olyankor rákiabál, hogy máskor ne tegye fel.

Ma este azt játszottam, hogy én vagyok a mexikói seriffhelyettes:
feltettem a lábam az asztalra.

Apa azt mondta, játsszuk azt, hogy ő a seriff.

És kiabálni kezdett a seriffhelyettesre.

De én azt hittem, igazából rám kiabál,
és behunytam a szemem, mert nem akartam látni a seriffet.

SZILÁGYI DOMOKOS

Medve- lakodalom

Részletek

Barlangfalván Mackóéknál
körbeül a sok koma:
nagy multság lesz ma este:
menyegzői lakoma.

Mackó Béni s Medve Ella
lépett házasságra, ím,
asztalfőn az ifjú pár ül –
kezdhetjük, barátaim!

Málnapörkölt s mézes mártás!
Hét nyelven beszél! Remek!
Cuppog-csettint
minden vendég,
örömeiben megremeg.

Mackó apó nagy szuszogva
föjláll, s így szól: – Gyerekek,
kívánom, hogy sok öröme
és málnára leljetek!

Ti meg, komák, vigadjatok,
sötét kedvetek ne lássam!
Koccintsd ide fakupádat,
Medve Bódog, apatársam!

Medve Bora, Mackó Berta,
a két drága anyatárs
összekoccint, csókolódzik –
szava színméz, szeme nyárs.

Ezalatt a büszke násznagy,
gondos talpas Tivadar
nem várja a sült galambot,
jön-megy, mint a zivatar,

körbejár sok új fogással
– ingyencfalat, nem vitás:
egyik kedvenc medveétel
az áfonyapaprikás.

Brumma Tádé s a két dádé
eközben egyet se rest,
összenéz a három hangász,
s a menyasszonytáncba kezd.

Ki az első táncos?
Öreg Mackó apatárs:
ajándéka: összkomfortos,
gyönyörű barlanglakás.

S mivel Barlangfalván
ki-ki egymás rokona,
gyűl a sok ajándék,
hordja sógor és koma;

tán elég lett volna
ifjú párnak háromnak.
Így mulattak Barlangfalván
három éjjel s három nap.

Méz-sörrel koccint a násznép,
s összevissza kiabál:
– Éljen Bella! Éljen Béni!
Milyen illő medvepár!

Szól Tivadar: – Egérbajusz-
pástétom az előétel,
kedves komák és kománék,
fogyasszatok egészséggel!

Jó a ropogó, piri mogyoró.
Mackó uram szereti,
Bokrában felkeresi.
Egy tenyere tele vele,
A másikkal úgy csap bele.
Meghámozza, lám, lám!
És bekapja, hám! hám!

Móricz Zsigmond

Mackó brummog:
– Irgum-burgum,
bundám rongyos,
ez abszurdum!

Jön a tavasz, megy a tél,
barna medve üldögél:
– Kibújas vagy bebújas?
Ez a gondom óriás!

Ha kibújok, vacogok,
ha bebújok, hortyogok;
ha kibújok, jót eszem,
ha bebújok, éhezem.

Barlangból kinézzek-e?
Fák közt szétfürkészek-e?
Lesz-e málna, odú-méz?
Ez a kérdés de nehéz!

Kinn voltam a rengeteg erdőn,
medvét láttam kúszni a lejtőn,
tíz körömmel másztam a fára,
megszökött a medve vacsorája.

Lompos medve brummogva ballag:
„Mászni könnyű ilyen fiatalnak,
mennyi szégyen ér most vén-koromra,
kulloghatok éhesen odúmba.”

Weöres Sándor

NARSUCÁR

Egyél, egyél, nekem nősz
nagyra, szentem.

József Attila

A barnamedve

Nem a meséskönyvek jóindulatú, dirme-gő-dörmögő, tányértalpú **Mackója!** De nem ám! A medve a Kárpátok legnagyobb, az emberre is veszélyes ragadozója. Útjából tanácsos kitérni. Testhossza elérheti a 2,5 métert, tömege a 3 mázsát. Mancsának egyetlen csapásával eltöri a ló, a tehén gerincét, sőt be is tudja húzni a sűrűbe.

Szerencsére **mindenevő**, így **nem erős benne a ragadozó** hajlam. Eszik fűvet, halat, csigát, hangyatojást, mézet, málnát, szedret, áfonyát, vackort. Ősszel makkon hízik meg. Ám rákaphat a húsrá is. A „vérmédve” állatra, emberre egyaránt veszedelmes, le kell lőni.

Az erdőirtás természetes környezetétől fosztja meg a medvét, így az emberi településeken keresgél „harapnivalót”, veszélyeztetve a környék lakóit.

A „**pléhporfájú**” medve. A medve reme-teéletet él, ha többedmagával látjuk, az egy anyamedve a „családjával”, idei és tavalyi bocsával. Mivel a medve nem él falkában, nem alakultak ki nála a társas viselkedés jelzései. Egykedvű porfájáról nem lehet leolvasni, hogy mik a szándékai. Állatkertben a látszólag közömbös medve néha váratlanul rátámad ápolójára, és súlyosan megsebesíti.

Járás közben talpa egész hosszában érinti a földet, egyszerre mozgatja azonos oldali lábait, látszólag nehézkesen cammog. De ez ne tévesszen meg senkit: ha versenyfutásra kerül sor, hamar utoléri az embert.

Február másodikán kijön a barlangjából? Nem jöhet ki, mert be sem ment! Van annyi esze, hogy nem ver tanyát huzatos barlangokban. Téli szállását sziklarepedésekben, de legszívesebben egy kidőlt fárólás gyökérzete alatti földgödörben rendezi be: avarral, mohával vastagon kibélelt fészkek jön így létre. A ráboruló, behavazott gyökerek tetőt képeznek felette. Ebben a védett kuckóban hozza világra kicsinyeit.

A **bocsok** a legnagyobb hidegben, januárban születnek. Talán a téli inség az oka annak, hogy az újszülöttek nem nagyobbak

CSILLAG ISTVÁN rajza

egy patkánynál, hetekig vakok és magatehetetlenek. Anyjuk odaadóan ápolja, szoptatja őket, pedig ő maga nem eszik, a bőre alatt felhalmozott zsírtartalékból él.

Nem alszik olyan mélyen, mint a sündisznó vagy a pele; inkább csak szunyókál. Ha enyhe a tél, nem is vonul pihenőre.

A medvecsalád **kedves látvány**, különösen a fehér „állkendős”, játékos kis bocsok. Nem tanácsos azonban megközelíteni őket, mert az anyamedve, ha veszélyben érzi bocsait, **azonnal támad**.

Kiskópé

1. Hol él a grizzly, hát a jegesmedve?
2. Mit neveznek Nagymedvének?

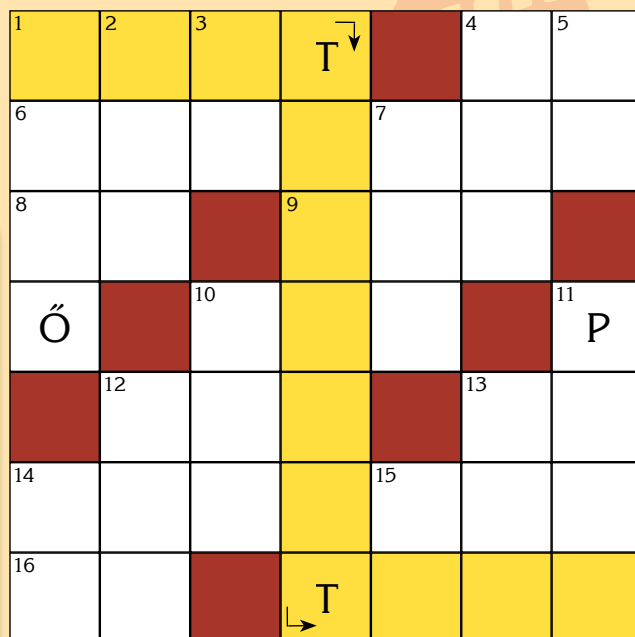
Decemberi megfejtés: Tájainkon élő ragadozó madarak: (kerecsen-, kala-, vadász-, vándor-) sólyom, (szirti-, réti-, halász-, törpe-, békászó-, parlagi-) sas, (kékes réti-, barna réti-, verebésző-) héja, karvaly, (vörös-, barna-) kánya, (kígyász-, egerész-, darázs-) ölyv, (vörös-) vércse, (fakó-, szakállas-) keselyű, (uhu-, erdei füles-, macska-, gyöngy-) bagoly, kuvik. **Díjat nyertek:** Brostic Amanda, Monó; Papp Mercédesz, Szatmárnémeti; István Zsuzsanna, Nagyvárad; Balázs Tímea, Gyergyószentmiklós; Szövérfi Adrienn, Marosvásárhely.

Rejtvény-pályázat

Februári jeles névnap vagy négy medve-regényhős? Esetleg mindkettő? A megfejtéseket küldd el mielőbb a szerkesztőség címére.

A Rejtvénykirály

VAJNÁR ILONA rejtvénye

VÍZSZINTES

1. A megfejtés

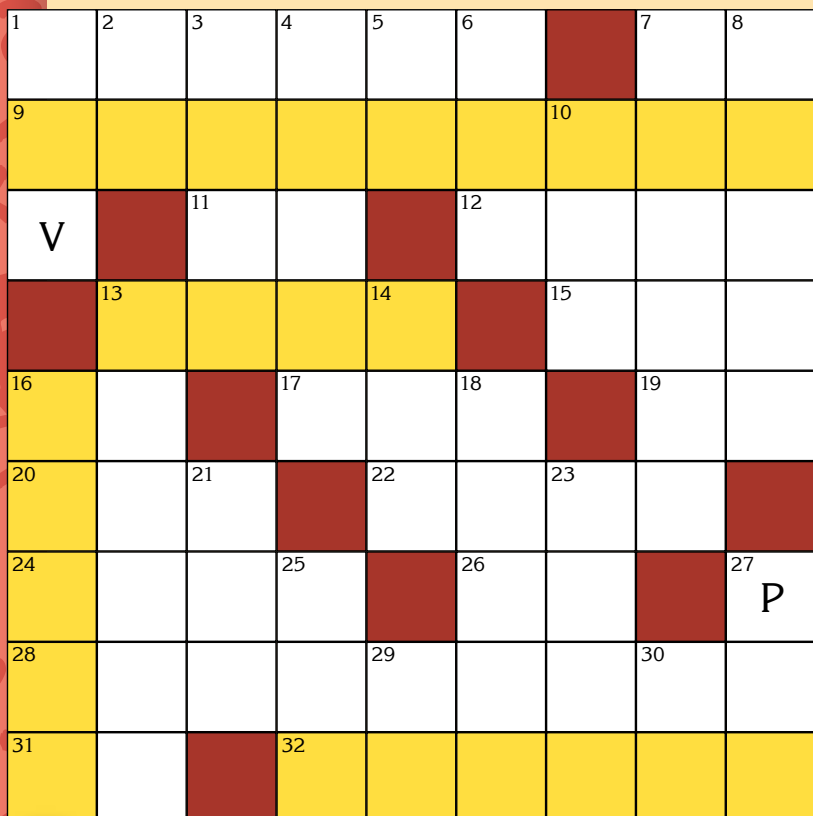
4. Szikladarab
6. Ruházkodás
8. Lányom férje
9. Táncot jár
10. Nénik
12. Épületmaradvány
13. Kis Anna névjegye
14. Vét
16. Rímvég!

FÜGGŐLEGES

1. Az elkövetkező időszak

2. Eleven

3. Lyukas gát!
4. Festmény
5. Előd
7. Zokni eleje!
10. Nemzetközi Olimpiai Bizottság, rövid.
11. Magyarországi város (Paks)
12. A verssorok végének összecsengése
13. Eleinte kiás!
14. Régiesen hív
15. Zuhanyszélek!

MÜLLER VILMOS rejtvénye

VÍZSZINTES

1. Hirtelen odanyúl
7. Antal Kati névjegye
9. Megfejtés 1.
11. SF
12. Vásár
13. Megfejtés 2.
15. Trombitálni kezd!
16. Ki ellentéte
17. Párosan villan!
19. Római érme (AS)
20. Kalózok itala
22. Csuk ellentéte
24. Járművel utazik
26. Borvég!
28. Ilyen a hegyi levegő
31. Igaz Laci névjegye
32. Megfejtés 3.

FÜGGŐLEGES

1. OMV
2. Ládikó belseje!
3. Acsarkodni kezd!
4. Péksütemény
5. AM
6. Lelkész
7. Elhatározás
8. Borzos
10. Fél citrom!
13. Kórházba küld
14. ULN
16. Megfejtés 4.
18. Kétszer négy
21. Gyümölcs belsejében van
23. Végül kirak!
25. Maró folyadék
27. Pirulni kezd!
29. Sós Aladár névjegye
30. Tornászni kezd!

Ti küldtétek

1

Mátyás István, Szamosardó: hónap.

1. Fő a víz 2. Nem arra 3. Kislányok játéka 4. Becézett Rudolf 5. „Beszél” a kutya 6. Kerti szerszámok 7. Ravasz állat

2

Csomós Júlia, Szamosardó: téli mulatság.

1. Játékmedve 2. Kerek gyümölcs 3. Fontos szervünk 4. Becézett Zoltán 5. Király, angolul 6. Apa párja 7. A házban 8. Se apja, se anyja 9. Fehér háziszárnyas

3

Lukács István, Magyarbikal: februári névnap.

1. Kevert szín 2. Értékes fém 3. Otthon 4. Ha becézzük, akkor Ági 5. Csikos állat 6. Ősszel szüretelik

1				
2				
3				
4				
5				
6				

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			

– Apa, tudod mennyi fogkrém van egy tubusban?

– Fogalmam sincs.

– Pontosan öt méter. Most mértem meg.

Beküldte **Mali Attila Szabolcs, Vámfalu**

Az orr-fül-gégész kérdezi a beteget:

– A fülével van valami gondja?

– Van bizony! Öltözködés közben mindig beleakad a pulóverem.

Két bolond megy az utcán. Az egyik talál egy tükröt. Belenéz, csóválja a fejét:

– Én ezt az arcot láttam már valahol... Ki lehet?

A másik elveszi tőle a tükröt, ő is belenéz:

– Te számár, hiszen ez én vagyok!

Beküldte **Okos Zsuzsanna, Csíkszereda**

Januári megfejtések

Nyertesek

Mészáros Botond, Szilágycseh; Patakfalvi Anna, Székelykeresztúr; Ferencz Arnold, Kézdivásárhely; Balázs Botond, Segesvár; Balázs Szilvia, Gyergyóremete.

A decemberi **REJTVÉNY-PÁLYÁZAT** megfejtése: *Pénzben járjon bókáig.* **Nyertesek:** **Opra Tamás, Déva; Korábián Tamás, Kolozsvár; Csegzi Beáta, Nyárádmagyarós; a szilágynagyfalusi IV. C; a bethlenszentmiklósi IV. B, a csíkbánkfalvi IV. B osztály; a négyfalusi Zajzoni Rab István Líceum IV. osztálya.**

1. A farkas nem szereti a spenótot. 2. ...milyen mártással? 3. Forró vizet a kopaszra! 4. Hiszen még fel sem próbáltad. 5. A kalapács kivételével mindegyik eszközt használják a szabók.

A **BOCI-NAPSI pályázati feladatainak** megfejtése: *Kisjézuska született; legelőre; A puszta télen, Téli berek.* **Nyertesek:** **Pap Réka, Mája; Tátrai Andrea, Mezőpetri;**

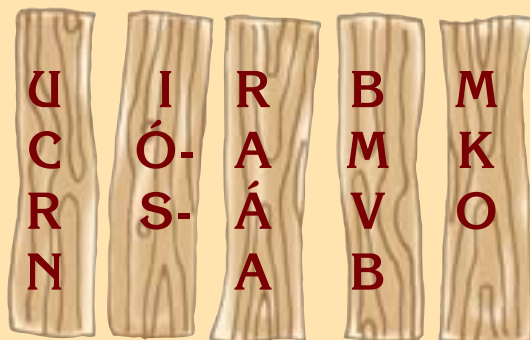

Istók Anita,
Kézdivásárhely

Találd ki!

4

Bodó Barna regényének címét róttá fel valaki a fatuskókra, melyek azonban összekeveredtek. Görgesd őket helyes sorrendbe.

A kismedve elkészik az ünnepi ebédéről. Medvemama dorgálja:

- Szégyelld magad! Most menj be, mutakozz be a vendégeknek, és kérj tőlük bocsánatot!
- A medvegyerek bemegy, és illetudóan ennyit mond:
- Bocs!

.....

A nyuszi sírdogál az erdőben. Arra jár a barátja, a róka, és máris harcra készen gyűri fel az ingujját:

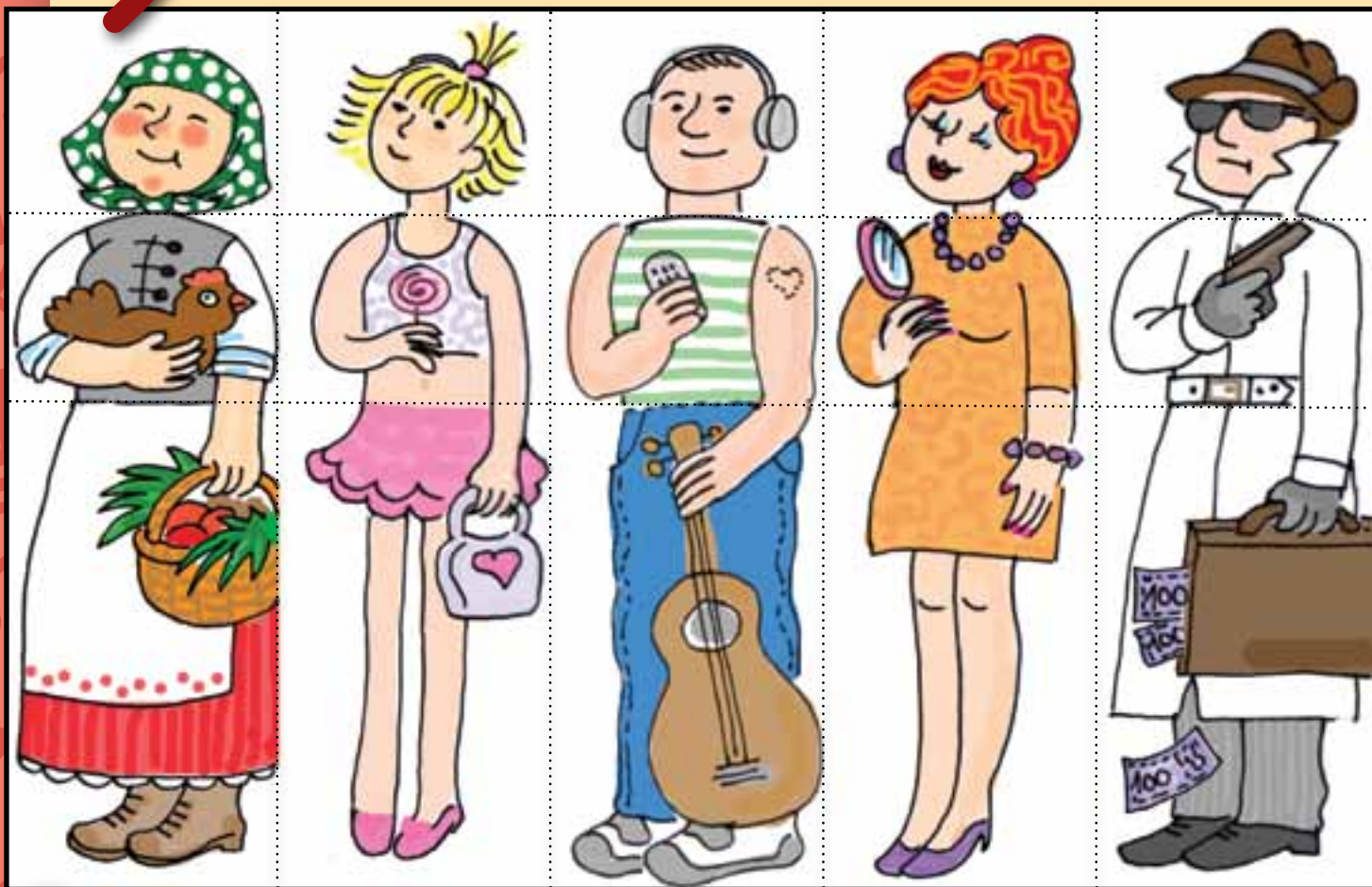
- Ki bántott, nyuszika?! A mókus? A sün? Talán a bagoly?
- A medve!
- A róka gyorsan visszaigazítja az ingujját:
- Ja? Hát máskor vigyázz jobban...

– Mami, hadd aludjak még... egy hónapot...

5

Vágd körül a rajzot a vastag vonal mentén, ragaszd kartonra, és szeleteld darabokra a szaggatott vonalak mentén. Úgy illeszd egymás mellé a darabokat, hogy minél mulatságosabb figurák bukkanjanak elő.

Ti mondtátok

• Egy magyar család Nyugatra költözik, a kisgyereket beadják az oviba. Az első szülői értekezleten az óvónő mondja az anyukának:

– Vigyék el pszichológushoz a gyereket, megmagyarázhatatlan kegyetlenséget tapasztalok nála.... Égő csigát rajzolt.

– Égő csigát? De hát ez igen egyszerű. A magyar gyerekek a csigát így hívogatják ki a házukból: *Csiga-biga, gyere ki, ég a házad ideki...* Talán volt más is?

– Hát... a múltkor egy vak, aztán egy véres lábú madarat rajzolt.

– Persze, van ilyen magyar mondókánk: *Csip, csip, csóka, vak varjúcska*. A másik pedig a *Gólya, gólya, gilice, mitől véres a lábad...*

– Na, jó. De a csonka tehén mégiscsak durva.

– Dehogy! Az egy vidám dalocska: *Boci, boci, tarka, se füle, se farka...*

– Mondja, kedves anyuka! Semmi derűset nem énekelnek a magyar gyerekek?

– Dehogynem. Ott van például a *Süss fel, nap, fényes nap, kertek alatt a ludaink megfagynak...* Hoppá!

Beküldte Tóth Ágnes

Maszat Művész

Kutass anyu varródobozában, foszd ki nagy gombosdobozát (de csakis az ő engedelmükkel), aztán ragassz, varrj gombdíszes képet. Ne felejtse el nekem is elküldeni!

Az októberi festőmódszer neve: márványozás. Kipróbálták, megtanulták, a csodaszép eredményt nekünk is megmutatták az **erdőszentgyörgyi IV. B (1)** és a **szilágyssomlyói III. A** osztályos tanulók (2 – ők kollázst is készítettek a márványozott lapokból), valamint a **gyergyószentmiklósi Fogarassy Mihály Iskola II. A** osztálya (3).

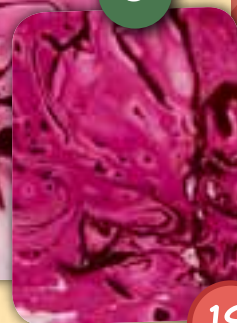
1

2

3

Szólj, szám!

1. **Nyelvünk teremő erő.** Hány új szót tudtok alkotni ennek az ötnek az összetételéből: **gyöngy, üveg, szem, tyúk, bagoly?**

2. **Nyelvünk játék.**

Egy jéghegyen három medve csúszkál félig _____.

Találjátok ki, melyik szót hagytuk ki Kovács András Ferenc rímjátékából. Keressetek ti is néhány ilyen tréfás „fiahordó” szópárt.

3. **Nyelvünk műveltségünk tükre.** Mit jelentenek, és milyen közös nyelvi formára utalnak az alábbi fordulatok? **Zárójelben jegyzi meg. Megkérdőjelezi. Aláhúzza. Idézőjelben mondja. Fölteszi a pontot az i-re. Pontot tesz a dologra. Fentebb már említette. Alább szó lesz róla.**

Decemberi megoldások: 1. Hópihe, hópihe, hullongj, / Kis harang, nagy harang, ujjongj, / Betlehem csillaga feljön, / Fénylik a béke a földön. 2. Pléjer – lejátészó, ájpod – zseb-zene-lejátészó, vókmen – sétálómagnó, fülhallgatós-CDlejátészó, pendrájv, sztík – tárceruza, szkoccs – ragasztószalag, kámpionát – bajnokság, hoki – jégkorong, bézbol – labdaütés, bázislabda, diploma – oklevél, menció – dicséret, megjegyzés, sztix – ropi, sós pálcika, popkorn – kakas, pattogatott kukorica, szneksz – ropi, sör-, borkorcsolya. 3. sötét-, világos-, halvány-, élénk-, haragos-, mély-, fű-, levél-, alma-, olíva-, méreg-, banán-, spenót-, moha-, smaragd-, hamvas-, kékeszöld, zöld, mint az éretlen gyümölcs, mint a macska szeme, mint a fenyő. **Nyertesek:** a **tordai** III. A, a **mezőpaniti** III. osztály; a **szovátai**, 3-as Iskola IV., a **marosvásárhelyi** Unirea Líceum III. B osztály.

Levelező

• A barátnak írt levél öröm annak is, aki írja, annak is, aki olvassa. Ugye ezt érzitek ti is,

kedves levélíróink? **Dankó Blanka**, Nagybánya; **Pál Ferenc**, Gyergyószentmiklós; **Lázár Henrietta**, Mezőbaj; **László Anetta**, Gyulakuta; **Hajdu Annamária**, **Sebestyén-Bencze Amanda**, Székelyudvarhely; **Keresztes Levente**, Ivó; **Péter Beáta**, Olthévíz; **Kali Anna**, Marosludas; **Márton Krisztina**, **György Tamás**, Ardelean Jonathán, **Balla Boglárka**, Gyimesközéplek; **Gondos Borbála**, **Máthé Balázs**, Kézdivásárhely; **Kiss Csenge**, Szamosújvár; **Ferenczi Beáta**, **Bréja Brigitta Kornélia**, **Kakucs Orsolya**, **Magyarosi László**, **György Fazakas Anna**, **György Tamás**, Marosvásárhely; **Kerekes Barbara**, **Ianoş Abigél**, **Körösi Gergő** és **Zsolt**, Szatmárnémeti; **Marosan Andor**, Kolozsvár; **György Nóra Barbara**, Zabola; **Bajkó Orsolya**, Gyergyóditró; **Szántó Réka Gabriella**, **Fekete Andrea**, **Farkas Klaudia Nikolett**, Marosludas; **Gáll Ágnes Ildikó**, Torda; **Szántó Árpád**, Erdőszentgyörgy; **Kész Szabolcs**, Gidófalva; **Varga Kitti**, Erdőfüle; a **nagybányai** N. Iorga Iskola IV.; az **aradi** A. Vlaicu Iskola IV. M; a **szászrégeni** A. Maior Gimnázium III. és IV. B; a **marosvásárhelyi** G. Coşbuc Gimnázium III. C, az **Al. I. Cuza** Gimnázium III. E, a Sportliceum IV. B, a **Bolyai Farkas** Líceum III., az **Európa** Gimnázium III. D, a **N. Bălcescu** Gimnázium IV. C; a **gyergyószentmiklósi** Vaskertes Iskola III. A, a **Fogarassy Mihály** Iskola III. A, IV. B és C; a **szatmárnémeti** Hám János Iskola III. B, IV.; a **csíkszeredai** Nagy Imre Iskola IV. D, a **Petőfi Sándor** Isko-

• **Válaszok Kószabósza decemberi kérdéseire:** Cukrot vonnak ki nádból, répából, gyümölcsökből, juharfából, tejből. A leghíresebb vacsora Jézus utolsó vacsorája tanítványaival. A magyarok jellegzetes étele a pörkölt, a gulyás, a rétes, a székelyeké a töltött káposzta, a kürtőskalács, a románoké a csorba, a mititei, az olaszoké a pizza, a spagetti, a franciáké a hagymaleves, a csiga, az angoloké a marhasült, a spanyoloké a paella, az araboké a kuskusz, a mexikóiaké a tortilla, a hinduké a csapáti, a törököké a döner, a görögöké a feta, a caciki. A királyi szakácsok rettegtek, vajon főztjük elnyeri-e uruk tetszését, nem betegszik-e meg tőle, vagy nem mérgezi-e meg valaki a királyt. Főz: ételt készít, főzőcskézik, kotyvaszt, forral, süt, kavar, rotyogtat, pirít, pörköl, ránt, párol, gőzöl. **Nyertesek:** a **marosvásárhelyi** Dacia Gimnázium III. D, a **csíkszeredai** Petőfi Sándor Iskola IV. C osztály; a **gernyeszei** IV. B, a **lővétei** IV. A osztály.

la III. B; a **négyfalusi G. Moroianu Iskola** II. és III. C; a **brassói Áprily Lajos Főgimnázium** IV. B; a **szentegyházi Mártonffy János Iskola** IV. A osztálya; az **ivői** II–IV.; a **segessvári** III. és IV. C; a **nyárádszeredai** III. C; a **sarmasági** III. B; a **csíkbánkfalvi** IV. B; a **nyárádgálfalvi** IV.; a **jobbágytelki** III.; a **vajdahunyadi** II.; a **hármásfalvi** IV. A és B; a **csíkmenasági** IV.;

az **oroszhgyi** III.; a **kovásznai** IV. A és B; a **marosvécsi** II–IV.; a **tordai** III. B; a **csíkszentdomokosi** III. A; a **barátosi** III.; a **csíkközmási** III.; a **csíkszentimrei** III.; az **erdőszentgyörgyi** IV. B; a **szilágysomlyói** III. A és B; az **avasújjvárosi** II. B; a **gyulakuti** IV. A és B; az **erdőfülei** III. és IV.; a **szilágynagyfalusi** IV. C osztály, az **árpádi** kisiskolások.

• Nagy élmény volt a kolozsvári kirándulás. Nem felejtjük el Kószabószát, Csipikét, az összetartozás almáját, a varázserejű koronát, sőt a Napsugár-autók rendszámát sem. Ígérjük, hogy hűséges olvasói leszünk a Napsugárnak, és sok rajzot, feladatmegoldást küldünk a szerkesztőségbe.

A **tordai Jósika Miklós Líceum** III. B osztálya és **Finna Enikő** tanító néni

• Hagyomány **Érmihályfalván**, hogy szavalóversenyt szervezünk a református templomban. A díjazottak és azok, akik valamilyen versenyen dicsőséget szereztek iskolánknak, jutalomkiránduláson vettek részt. Zilah, Székelyudvarhely, Parajd, Korond, Farkaslaka, Nagyalambfalva, Székelykeresztúr, Fehéregyháza, Segesvár volt a felejthetetlen irodalmi kirándulás kilenc állomása.

Jock Evelin, Érmihályfalva

• A **szászrégeni A. Maior Gimnázium** elemi osztályai mind részt vettek a **Géczi Melinda, Magyarosi Hajnalka, Nisztor Enikő, Bíró Lilla Katalin, Tóth Laura és Mátyás Erzsébet** tanító néni összefogásával megvalósult, közös farsangi mulatságon.

• **Bitte Rozália** főszerző tanító néni számolt be a **Fidens Egyesület**, a nagyváradi **George Coşbuc Iskola** és a **Bihar megyei Pedagógusok Háza** által rendezett megyei **Weöres Sándor Szavalóversenyről**, melyre 13 településről összesen 152 kisiskolás jutott tovább. Minden versenyző és felkészítő **Lélek Sándor Tibor bábszínész** frissen megjelent könyvét, a **Robin Hódot** kapta ajándékba. A **Napsugár** különdíját **Koncz Márk, Horváth Valentina, Szabó Kincső és Király Márk** nyerte.

• A **halmi Incze Laura** tanító néni tavalyi osztálya nemcsak a közönséget mulattatta, maga is jól szórakozott a farsangi jelmezbemutatón.

Az én újságom

• Igazi karácsonyi hangulatot hoztál nekünk. Gyönyörű így készülni a szent ünnepre! Megajándékoztál bennünket gyulakuti pajtásaink versével, regéjével is. Büszkék vagyunk, és felnézünk rájuk. Örömmel fedtük fel osztályunk nevét a rengeteg veled levelező gyermek, iskola, osztály között. Jó látni, milyen sokan szeretnek, szeretünk téged. Csodáljuk azt is, mennyire odafigyelsz mindannyiunkra, ismered, átfogod, csokorba gyűjtöd, neveled, tanítod a gyerekeket az egész országból. Ezerszer megáldjon az Isten érte!

Varga Éva tanítónő és a gyulakuti III. A osztály

Varga Tamás,
Sáromberke

A margittai IV. F osztálynak
a Mikulás hozta ajándékba
a Boci-Napsit.

• Ma is emlékszem első Napsugaram illatára, egy képsorra, egy verssorra. Gyakran fellapozom a régi lapszámokat, és mindig találok bennük ötletet. A bekötött évfolyamokat kölcsönadom az osztályomnak, mint féltett kincset. Kívánom, hogy a következő 50 év alatt is annyi meleget adjon a Napsugár, mint eddig.

Dragomirescu Viola tanítónő, Segesvár

• Tetszik az *Illik, nem illik* füzet. Kérlek, Napsugár, küldj még ilyen hasznos füzetet, mert lehet tanulni belőle. Szeretem a meséket, a rejtvényeket, vicceket, a *Szólj, szám*-ot, a kézimunkákat és a rajzokat, de a történelmet is – írták **Veres Erzsébet tanító néni IV. C osztályos diákjai a marosvásárhelyi 2-es Iskolából.**

• Ősztől kapcsolódtunk be a Napsugár olvasásába. Tanító nénink segítségével most már örömmel oldjuk meg a feladatokat. Nagyon tetszik ez a folyóirat, sok mindenről olvashatunk, és érdekes feladatok vannak benne. Várjuk a következő számot, hű olvasói akarunk maradni.

Majorán Emese tanító néni
csíkközmási harmadikosai

• Második osztálytól mindennapi iskolai munkánk segítője a Napsugár. Magunkra ismerünk a versekben, várjuk a tengerész-mese újabb folytatását. A szülők is segítenek rejtvényt fejteni, a kérdésekre válaszolni. Bélyeggyűjtés közben megfigyeljük a népviseleteket, kipróbáljuk Maszat Művész technikáit.

Kiss Klára tanító néni és a gyergyószentmiklósi
Fogarassy Mihály Iskola II. A osztálya

Kovács Hanna,
Zabola

• Örömmel vesszük kezünkbe, és forgatjuk színes lapjait. Mivel negyedikesek vagyunk, legelőször a *Szólj, szám* feladatait oldjuk meg. Megnézzük az új posztert, egyesek a rajzokra, rejtvényekre, mások a mesékre, versekre lapoznak. Kedves időtöltés a mienk.

Györfi Melinda tanító néni és a hármassfalusi IV. B osztály

• Örömmel forgatom a Napsugár új számait. Szeretem a dalokat, a sok rejtvényt, a rajzokat. A meséket el szoktam olvasni a kistesómnak. **Makó Henrietta, Sársfalva**

• Már hetedikes vagyok, és még mindig szeretettel várom a Napsugárt. Sok érdekességet találok benne. A Szivárványból szinte mindent én olvasok fel a testvéreimnek. Ezután is szorgalmasan írok majd a Napsugárba. **Szilágyi-Székely Zsuzsa, Magyarlapád**

• A Napsugár érdekes, és sok jó dolog van benne az első oldaltól az utolsóig. Örölnék, ha vastagabb lenne legalább pár lappal. Minden van benne, ami egy gyereknek kell. Az osztállyal közösen olvasunk el egy-egy részt. Ha kinyitom, egy új életben érzem magam. Ez a legjobb folyóirat a világon. Tetszik, hogy a gyerekek rajzolnak, írnak bele. Remélem, a gyerekeim is szeretni fogják. Bánom, hogy mi már csak egy évig olvashatjuk.

Barabás Hajnal tanító néni IV. B osztálya a marosvásárhelyi Szász Adalbert Sportlíceumból

• Az egész osztály lelkesedik érte. Mindenki gyűjti a bélyeget, a posztert. Folytassátok, hogy ne csak nekünk legyen örömünk, hanem másoknak is. Egyszer szeretnénk elmenni a szerkesztőségbe. Sajnáljuk, hogy jövőben nem kaphatunk Napsugárt, mert már ötödikesek leszünk. A negyedikes utolsó Napsugaramat megtartom emléknem. Szeretettel a legnagyobb imádótok.

A felsőboldogfalvi IV. osztály, tanítójuk Bán Ildikó

• **Czirják Izabella Márta tanító néni** 9 éve szervezi az **aradi Csiky Gergely Iskolacsoportban a Könyvmolyok Klubjának Napsugár Vetélkedőjét**, melynek célja, hogy gyermek és szülő együtt forgassa a Napsugárt, és értse is meg üzenetét, hiszen ilyen változatos és érdekes információhoz keresve-kutatva sem juthatnak hozzá. A pontgyűjtő verseny a tanév végéig havonta egy-egy nagyszünetben és otthon is zajlik. Játékosan és apránként a Napsugár minden rovatára, minden értékére ráirányítja a gyermekek és szüleik figyelmét. Akinek kedve van, osztályában, iskolájában kipróbálni ezt az érdekes és hasznos vetélkedőt, a kérdőíveket és Márta tanító néni értékes útmutatóját megtalálja **www.napsugar.ro** honlapunkon.

Borbély Nikoletta,
Gyergyószentmiklós

Kucsván Melinda,
Szászrégen

Harai Henrietta,
Zabola

Itt születtem

Ósi székely falu a hegyek lábánál

A miénk Háromszék egyik legrégebbi harangja

Nekünk erőt ad, a turistáknak csodálnivalót

A Gidófalvi-kúria homlokzata

Kézdiálbis Felsőháromszéken, a Bodoki hegyek lábánál fekszik, Csernáton községhez tartozik.

Kézdiszéknek ezt a kicsi, de ősi települését először 1539-ben említik az okiratok. 1567-ben 13, 1602-ben 22, Bethlen Gábor korában 56 család szerepel az összeírásban. Ma mintegy 400 magyar ajkú lakosa van. Jelentős a magyar cigányok száma is.

A falu nevének hallatán sok embernek a szilvapálinka jut eszébe. A szilvóriumot már ősidők óta főzik itt, de mi más nevezetességekről szeretnénk mesélni.

Református műemléktemplomunk sok turistát vonz. Tornyában Háromszék egyik legrégebbi harangja cseng-bong, hívja istentiszteletre az albisiakat.

Építészeti emlék még a Ferenczi-Barabás-ház a XIX. századból, a klasszicista, oromfalas Gidófalvi- valamint a Gidófalvi-Bajka-udvarház.

Falunk jeles szülöttei főként református papok, lapszerkesztők és székely ezermesterek.

Albis több utcára ágazódik. Az utcák nevüket az ott lakó családokról vagy valamilyen érdekességről kapták. A Cerjék utcát a gazdag Cerjék családról nevezték el. Aztán jön a Hammas utca, északabbra a Temető utcája, melyet alakja miatt Horgasnak is neveznek a falubeliek, a Hollóvölgy felvezet az erdő aljába, a Zaboska utcát a Küpüvel és a Fejűtetővel együtt 1956-os hadi útvonalként emlegetik az öregebbek. A Kicsi Köveshegy aljában van egy régi, egyházi temető, ebben nyugszik az a nagyasszony, aki az első iskolát építette a faluban, és az a Bakcsi Rozália nevezetű úrhölgy, aki az orgonát adományozta a templomnak. A Nagyköveshegyről az egész falut, a Kicsi Köveshegyről pedig egész Felső-Háromszéket láthatjuk. Csodálatos látvány.

A kultúrotthon nemrég a református egyház tulajdonába került. A magyar motívumokkal festett színpadú teremben szoktuk tartani a nagy iskolai ünnepélyeket.

Falunknak sok vízforrása van. Az egyik legjobb a Kúpü nevű utcában található. Ez az utca arról kapta a nevét, hogy a forrás egy vén fűzfa alatt volt, a fűzfát kivágták, a forrást bekerítették, és favályút készítettek neki. Az egész falu onnan hordta a vizet az állatoknak. A híres Végh Antal volt az, aki 130 éve az első fából készült vízvezetékrendszert kiépítette a faluban. Az iskolánk is erre a csorgóra van csatlakoztatva. Olyan jó ez a víz, hogy „aki a Csorgó vizét issza, szíve ide vágyik vissza.”

A falu kellős közepén levő nagy, gyepes terület neve Pázsint. Régen a falu ünnepeinek helyszíne volt, most futballpálya és libalegelő. Itt állt az az iskolaépület, ahová nagyszüleink jártak. Sajnos már lebontották.

A mai négyosztályos iskola az 1926-ban épült Kupán-kúriában működik. Az 50-es évek végén költöztették ide. A tulajdonost, Kupán Józsefet és feleségét 1956-ban a többi kulákkal együtt elhurcolták. Álmukból, az ágyból költözték fel, egy ötkilós csomagot pakolhattak össze, s menniük kellett. Az iskola udvarán álló csengő a budapesti Wasler Ferenc gyárából került ki, a harangláb Kászoni Attila, csernátoni fafaragóművész munkája (1996). A gyereklétszám csökkenése miatt egyetlen összevont osztályunkban 18 tanuló van. Együtt szoktunk jókat játszani a nagy udvaron, a nagyobbak segítenek a kisebbeknek a tanulásban is. Olyan a mi osztályközösségünk, mint egy nagy család.

Verssel, dallal köszöntöttük a Mikulás bácsit. Karácsonykor a templomban ünnepeltük Jézus születését. A farsangi bált a kultúrotthonban tartottuk. Néptáncot is tanultunk. Szüleink nagy tapssal jutalmazták műsorunkat. A Nők Napján verssel, dallal, meglepetésekkel köszöntöttünk minden nőt. Március 15-én a templom előtti kopjafánál emlékeztünk a szabadságharc hőseire. Húsvétkor a játszóházban tojásfestést tanultunk. Az édesanyákat május első vasárnapján a templomban köszöntöttük.

A Föld napján összegyűjtöttük a falu utcáiról a szemetet, ezzel felhívtuk a felnőttek figyelmét is arra, hogy szeretnénk tiszta és egészséges környezetben felnőni.

Részt vettünk különféle versenyeken is, ahonnan jó eredményekkel, új tapasztalatokkal tértünk haza.

Ősz óta a faluba hatalmas székegyháznak át lehet bejönni. A faluközösség és a helyi tanács állította. Talán a kapuavatás lesz a következő nagy közös ünneplésünk.

Szeretjük ezt a falut, mert szorgos, dolgozó, segítőkész emberek lakják, s egyetértésben élünk itt.

**Összeállították Elekes Karola,
Vizsuly Zsanett és Bod Judit tanulók
SÓS KATALIN tanító néni segítségével.**

Iskolánk a Kupán-házban működik

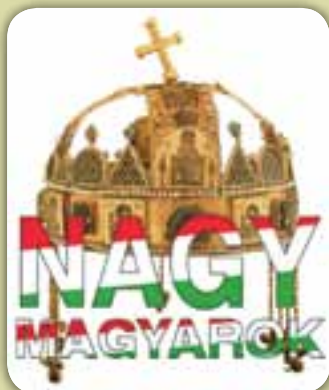

A farsangi bálban néptáncot jártunk

Székegyháznak a falut, mi meg a tisztaságot őrizzük

Magyar származású filmrendezők

„Nem elég, ha magyar vagy, de sokat segít” – ez a felirat állt a hollywoodi Paramount Filmstúdió atyjának, Adolph Zukornak az ajtaján. Aki elejétől olvas-sa sorozatunkat, tudja, hogy az űr- és

az atomkutatás, a csillagászat, a repülés és a számítógép történetének legnagyobbjai magyar tudósok voltak. Most az is bebizonyosodik, hogy a film világában is korszakos szerepet játszottak a magyarok.

- **Zukor Adolf** 103 éves életútja a kis magyar falutól, Ricsétől Los Angelesig vezetett. A hollywoodi filmgyártás egyik létrehozója, a *Paramount Pictures* filmvállalat alapítója volt. Filléres bódében kezdte a filmforgalmazást, egy narancsfarm istállójában a filmgyártást, és az amerikai filmvilág vezéralakja lett. 1949-ben életművéért Oscar-díjat kapott. Századik születésnapját világraszóló külsőségek között ünnepelték meg.

- **William Fox** a Fox filmgyár és mozi-hálózat alapítója Fried Vilmosként látta meg a napvilágot Tolcsván. Nevét ma is őrzi a Fox Televízió és a *20th Century Fox* filmbirodalom. Filmszínházaiban ő vezette be először a hangosfilmet. Számos magyar színészt, szakembert alkalmazott. Ő találta ki a sztár – a filmcsillag fogalmát, máig tartó világhíztériát indítva el a filmszínészek imádatával.

- **George Cukor** a hangosfilm megjelenésével, az 1920-as évek végén került Hollywoodba, ahol 83 évesen bekövetkezett haláláig egy sereg világsikert hozó filmet rendezett, és a legnagyobb filmcsillagokkal dolgozott együtt. Az Oscar-díjat a *My Fair Lady* című zenés film rendezéséért kapta meg 1964-ben.

- **Janovics Jenő** a magyar filmgyártás egyik úttörője, Kertész Mihály és Korda Sándor felfedezője. 48 filmet forgatott, 25 éven át a kolozsvári színház igazgatója volt. Ezalatt épült fel a színház új, impozáns épülete. Erdély Romániához csatolása után is bátran védte a magyar színjátszás ügyét, a hagyományt az újítással ötvözve nevelte a közönséget. Igazgatása alatt a kolozsvári színház művészi színvonala megelőzte a budapestiét.

• **Michael Curtiz** azaz Kertész Mihály Budapesten született. Hollywoodi karrierjét több mint 100 film jelzi. Négy filmjét jelölték Oscar-díjra. Végül 1944-ben a *Casablanca* rendezéséért meg is kapta a filmművészet legnagyobb díját. Nemrégiben elhunyt fia, Tony Curtiz Amerika ünnevelt színészeként is büszke volt magyar származására.

• **Sir Alexander Korda** azaz Korda Sándor volt az első filmrendező, akit lovaggá ütöttek. Pusztatúrpásztóról indult, és a brit filmipar egyik meghatározó alakja, a londoni filmstúdió alapítója lett. Eredeti családneve Kellner volt. A Korda név kedvenc latin jelígyéből származik: *Sursum corda!* – azaz: *Emeljétek fel szíveteket*. Magyarországon 1919-ig 25 filmet rendezett, Hollywoodban is dolgozott, de legnagyobb sikereit Nagy-Britanniában érte el. Filmjei közül nektek az

1942-es *Dzsungel könyve* tetszene legjobban, melynek producere Korda Sándor, rendezője pedig a testvére, Zoltán.

• **Jancsó Miklós** kétszeres Kossuth-díjas filmrendező, forgatókönyvíró. A *Szegénylegények* című filmje volt az első, amire felfigyeltek a külföldi kritikusok. Tanít a Színház- és Filmművészeti Egyetemen és az amerikai Harvard Egyetemen is.

• **Tarr Bélát** a Guardian című angol lap a világ legjobb filmrendezőinek listáján a 13. helyen említi, Tarantino és Almodóvar előtt. Filmje 2007-ben szerepelt a Cannes-i fesztivál versenyprogramjában. Főbb elismerései: Kossuth-díj, életműdíj, a legjobb külföldi rendezőnek járó díj.

• **Szabó István** *Mephisto* című, 1981-es filmje a legjobb idegen nyelvű film kategóriában Oscar-díjat nyert. A magyar új hullámnak nevezett stílus egyik vezéregyénisége. Tanár a Filmművészeti Egyetemen, elnöke az Európai Filmrendezők Szövetségének, alelnöke az Európai Filmművészeti Akadémiának.

• **Antal Nimród** napjaink fiatal rendezője, aki Amerikában született, ám hazaköltözött, és a Magyar Filmakadémián tanult. Első nagyjátékfilmje, a *Kontroll*

(2003) elsőprő sikert aratott. Azóta már az amerikai közönséget is meghódította három Hollywoodban forgatott filmjével. Antal Nimród Amerikában is magyar operatőrrel, Pados Gyulával dolgozik. De erről márciusban mesélek.

Sokan voltak a filmtörténetben, akik miatt méltán lengett zászlónk a hollywoodi domboldalon.

Zsigmond Emese

Mátyás király megköszönte a szállást

KÓKA ROZÁLIA gyűjtése

Elmondta a nyáradremetei Karácsoni Krisztina Izabella 2010 májusában a marosvásárhelyi Országos Regemondóversenyen.

Egyszer Mátyás király rongyos ruhában, gebe ló húzta kordéval járt faluról falura. Hogy, hogy nem, egy kátyúban nagyot recsent a kordé kereke, s kitört. Mátyás felvette a hátára, s elindult egy bognárt keresni. Este lett, mire visszaérkezett. Mit csináljon, valahol meg kell szállnia. Elindult szállást keresni.

SZILÁGYI TOSA KATALIN rajzai

A 2010-es Regemondóversenyen hárman kaptak Napsugárkülöndíjat. A Csalatornya című regét, amelyet Kreiter Adolf, a kézdivásárhelyi Petőfi Sándor Iskola tanulója mondott el, a 2009. novemberi Napsugárban, a nagyszalontai Cseke Edina Letícia regéjét januári lapszámunkban közöltük, az istvánházi Fülöp Erikáét pedig itt olvashatjátok.

Bekopogtatott egy házhoz. Elmondta, mi járatban van, hogy s mint járt. Kérte, adjanak szállást egy éjszakára!

– Dehogyan adok én kendnek szállást. Tárguljon kend az én portámról! – adta ki az útját a gazda.

Mátyás keserűen nézett vissza a tágas portára. Csűrők, istállók, kazlak. Erősen remélte, hogy itt meghúzódhat éjszakára.

Ahogy az utcán bódorgott, odaért egy kicsi viskó elé. Félve szólt be, hogy kaphatna-e éjszakára szállást?

– Kerülj beljebb, atyafi! Hadd lássalak, ki vagy? – szólt ki egy hang.

Mátyás belépett a szegényes kis házacskába. Azt mondta neki a gazda:

– Nézd, fiam, szegények vagyunk, egy ágyunk van, abban is a beteg feleségem fekszik. Ha jó lesz mellettem, a szalmán, akkor maradj itt.

– Jó lesz, jó lesz! – örvendezett Mátyás király. Lefeküdtek, elaludtak hamar.

Mikor reggel felébredtek, Mátyás király megköszönte a szállást, s elment.

A szegény ember felölelte a szalmát, hogy kivigye az istállóba – hát, uramfia! – kiesett egy zacskó arany a szalma közül. Megijedt a szegény ember, megfutamodott, hátha még utoléri a vendéget.

– Álljon meg, álljon meg! – kiáltozott a kocsis után. Mátyás megállt, megvárta a szegény embert.

– Mi a baj, mi történt? – kérdezte a rémült embert.

– Ittfelejtette nálam ezt a zacskó aranyat.

– Nem felejtettem ott, szándékosan adtam kelmednek.

Akkor csak szétnyitotta kebelén a rongyos gúnyát, alatta aranyos kelme feszült.

– Sose felejtse el, hogy Mátyás király megköszönte a szállást!

A szegény emberből módos gazda lett, s holtig áldotta Mátyás király nevét.

Vár és forrás

BENEDEK ELEK nyomán

Elmondta az istvánházi
Fülöp Erika
2010 májusában
a marosvásárhelyi
Országos
Regemondóversenyen.

Két tündérleány folyvást azon versengett, hogy melyik szebb kettejük közül. Mindkető annyira egyforma s annyira szép volt, hogy soha senki nem tudott választani közülük.

– Hát akkor – mondá egyik tündér a másiknak –, másként segítsünk magunkon. Próbáljuk meg, melyik képes szebb munkát vinni véghez. Az lesz aztán a szebb is.

Az egyik tündér a Tartod nevű hegyre egy gyönyörűséges várat épített. Csak úgy ragyogott az aranytól, ezüsttől, gyémánttól. Kilencszáz ablaka volt, és folyton forgott a sarkán. Hát a másik tündér mit csinált? Forrást fakasztott a hegy tövében. Gyógyító erejű forrást. Mikor mind a kettő kész volt a művével, egy öreg vándor ért oda. Ezt szólították meg bírónak, hadd ítéljen: melyikük műve szebb.

– Ügye az én váram? – faggatá a várépítő tündér.

A vándor azonban, ki igen meg volt szomjúhozva, felelet helyett ivott a forrás-

ból. Egyszerre eltűnt szomjúsága, s mintha megfiatalodott volna, oly jól érezte magát.

– Ez a forrás a szebbik – mondá aztán, mikor látta, hogy a várépítő tündér nem éri be néma felelettel, – ez a szebb, mert ez a jobb.

Dühös lett a várépítő tündér, de szörnyű dühös. Nagy dühében a hegynek fordult, s azt mondá:

– No, te hegy, megszépítelek, de szépségedet tovább nem tartod. (Azóta hívják Tartodnak a hegyet, mely a Székelyföld egyik magas hegye.)

Azzal kiszedte a vár szegletköveit, s a csillogó-ragyogó várnak híre-pora sem maradt, úgy eltűnt a föld színéről.

Bereczki Eszter,
Nagyvárad

Földes Enikő,
Szatmárnémeti

Kun Anna, Banc Rebeca,
Aranyosgyéres

Irkafrka

Valamikor banya voltam,
A békákon uralkodtam.
Kígyót, gyíkot mulattattam,
Szépleányt átváltoztattam.
Cirokseprűn utazgattam,
Fél világgal gonoszkodtam.
Hogyha végem itt elérem,
Széplány formám visszakérem.
Meggkérnék a kezem végre,
S én lennék a környék tündére.

Blatniczki Dóra,
Szatmárnémeti

Ángya-Sipos Stefánia,
Szilágysomlyó

Idei pályázatunk címe:

Lovam hátán.

Lovas meséteket, verseteket,
rajzotokat

2011. február 25-éig

küldjétek el, hogy bekerüljenek
a májusi Napsugárba.

Hatos Cecília, Szentegyháza

A gyergyóalfalvi IV. A osztály
farsangköszöntői:

Szeretem a hideg telet
és a fagyos, fényes jeget.
Ha a farsang közeledik,
a jelmez már készülődik.
Farsangkor bálba megyünk,
ott vidáman nevetgélünk.

Eljött farsang, itt van végre,
Tarkába öltözött a falu népe.

Maszkabálba készül az utca,
A talpalávalót Póce Gyula húzza.
Ringyes-rongyos maskarák,
Szalma- meg kukoricafigurák.
Fura táncuk furán ropják,
Szól a nóta, táncol a láb.
Nevetjük a sok maskarát.

Demeter Lehel,
Marosújvár

Béres Zsolt,
Szatmárnémeti

Vége van a hideg télnek,
A gyerekek farsangi ruhát vesznek,
Farsangbálba igyekeznek,
Finom fánkot sütnek, esznek.

Serceg a zsír, sül a fánk,
Fényessárga serpenyőből ragyog ránk.
Habozik, nő, dagad,
Az orrunkat csiklandozó, jó falat.
Már a tálon sok a fánk,
Fehér cukorfelhő alól nevet ránk.
Ránk nevet és integet,
Itt a farsang, vidám farsang, gyerekek.

Itt a farsang, áll a bál,
Gyerek, felnőtt táncot jár.
A dobverő dallamra zendül,
A bohóc táncra perdül,
Jelmezbe öltözött gyerekek mulatnak,
Finom farsangi fánkot ropogatnak.

Sűrög-forog a sok népség,
Reggelig tart a vendégség,
Pörög-forog a sok táncospár,
Három napig áll a farsangi bál.

Szűcs Dorottya,
Szilágysomlyó

Ravasz Antónia,
Balavásár

A homoródszentmártoni
tavalyi negyedikesek így
búcsúztatták a telet:

Fehér, puha takaró
Borítja a tájat,
Búcsúzik már Tél apó,
Minden a kikeletet várja.
Tapsifüles, Nyuszi,
Készül-e már Húsvétra?

Bál, bál, maszkabál,
kis madárka táncot jár,
hóemberke olvad már,
kismacskának torta jár.

Hull a hó, hull a hó,
a szánkózás nagyon jó.
Ha meguntuk, hazamegyünk,
és a kályhánál megmelegszünk.

Valahol fenn a hegyekben,
ahol mindig nagy a hó, élt egy
kislány. Rengeteget sízett, ed-
zett, mert készült a nagy ver-
senyre. Minden álma az volt,
hogy nyerjen. Korán reggel kelt,
későn feküdt, mert úgy gondol-
ta, hogy a sok munkájának
eredménye lesz.

Elérkezett a várva várt nap.
El is kezdődött a verseny, a lány
az első helyen haladt. Egyszer az erdőből furcsa hangot hallott.
Nem állt meg, mert félt, hogy elveszti a versenyt. Ám újra hal-
lotta a segélykérő hangot. Most már megállt, és az erdőbe lépett.
Egy csapdába szorult őzikét látott meg. Odasietett, hogy segítsen
neki, már nem törődött azzal, hogy nem nyer. Amikor kiszabadít-
totta, hát az őzike tündérré változott, és ezt mondta:

– Mivel ilyen jó a szíved, megnyered a versenyt, mert ez csak
egy próbatétel volt. Én vagyok az Erdő tündére.

A lány nagyon boldog volt, hogy nyerhet, és büszke is volt ma-
gára, amiért jót cselekedett.

Darvas Zsanett, Gyergyószentmiklós

Zoltán Henrietta,
Kézdivásárhely

Maszkabál, maszkabál,
minden gyermek sorba áll,
a juhász meg furulyál.
Én is elmegyek a maszkabálba,
táncolok, füttyölök az új ruhámban.
Maszkabál, maszkabál,
a szél meg nem áll,
minden házon átröpül,
a tetőkön söpör.

Balogh Dóra,
Szentegyháza

Vidám a sok-sok gyerek,
Maszkabálba készülődnek.
Mindenki felöltözik,
A maszkokat nézegetik.

A katica pöttyökbe bújt,
Áll mellette a boszorkány,
Őt követi angyal, Zorró,
Mögötte a királylány.
Mindenki csak fánkot eszik,
Vidámság és jó móka,
Itt mindenki viccelődik,
Játszik, ugrál boldogan.

Boga Sarolta,
Csíkszereda

Szántó Izbella,
Marosvásárhely

Címlap: KESZEG ÁGNES

E lapszám támogatói:

NAPSUGÁR, gyermekirodalmi lap. Kiadja a NAPSUGÁR Kft.
Főszerkesztő: ZSIGMOND EMESE. Képszerkesztő: MÜLLER KATI. Lapterv: Könczey Elemér.
Műszaki szerkesztő: Várdai Éva. Honlapszerkesztő: Komáromy László.
Megrendelhető a szerkesztőség címén: 400462 Cluj, Bld. C. Brâncuși nr. 202. ap. 101.;
E-mail: naps.sziv@napsugar.ro; www.napsugar.ro. Telefon/fax: 0264/418001.
A lapok árát a következő bankszámlára várjuk: Cont IBAN RO45RNCB0106026602080001
B.C.R., SUC. JUD. CLUJ S.C. NAPSUGÁR – EDITURA SRL. CUI: 210622
Készült a kolozsvári TipoOffset Kft. Nyomdájában.
ISSN 1221-7751

Ára 2,5 lej

ERDÉLYI NÉPVISELETEK

ERDŐVIDÉKI LEÁNY, LEGÉNY

*Az ürmösiek őrzik székely viseletüket,
táncukat, unitárius hitüket.*

BAK SÁRA rajzai

Vágjátok ki, és ragasszátok
nevetek mellé a gyűjtőlapra.

Erdővidék

